# Castelló dedica una jornada a la memòria del judaisme

## És una iniciativa d'àmbit europeu per divulgar la seva història i cultura
## Se celebrarà aquest diumenge a través d'un recorregut per la vila

**CASTELLÓ D'EMPÚRIES**
SÒNIA FUENTES

L'Oficina de Turisme situada al casc antic de Castelló d'Empúries serà el punt de partida per celebrar la vuitena edició de la Jornada de la Cultura Jueva que a través d'una visita guiada per la vila servirà per divulgar la història i cultura del judaisme. Aquesta visita és gratuïta per a tothom que ho desitgi. Les persones interessades simplement s'han de presentar aquest diumenge a les 12 del migdia a la cita i participar al recorregut que realitzarà l'expert en temàtica cultural jueva medieval, Joan Pau Andreu. Es tracta d'una iniciativa d'àmbit europeu en la qual participa el Consell d'Europa i l'Institut Europeu d'Itineraris Culturals i se celebra simultàniament en trenta països diferents. L'objectiu d'enguany és "dedicar la jornada a la memòria del judaisme a casa nostra, fa set-cents anys enrere, a través d'un recorregut pels diferents espais on encara es guarda un record tangible de la seva presència" explica Andreu. Al mateix temps es pretén sensibilitzar l'opinió pública sobre el patrimoni que existeix al voltant de la cultura jueva i dinamitzar la vida de les ciutats i pobles que s'acullen a les jornades. A part de visitar els llocs on vivien i les sinagogues que tenien "la visita pretén explicar les controvèrsies i la relació entre l'església i la sinagoga".



DAVID RUIZ

La jornada sobre cultura jueva a Castelló se celebra des de fa vuit anys i ofereix un recorregut per diferents espais com ara el call jueu

### Un paper crucial

L'antiga capital del comtat d'Empúries, Castelló d'Empúries encara conserva avui en dia importants elements medievals. Dins el nucli medieval de Castelló, a més dels comtes i nobles hi havia diverses comunitats que van tenir un paper crucial en el procés de convertir la vila en la important capital que va arribar a ser. Entre aquestes comunitats hi havia l'Aljama hebrea (administració jueva), important comunitat jueva catalana que s'estenia al districte de l'Empordà, el qual regia amb lleis i costums propis. Castelló va tenir una de les Aljames o consell administratiu jueu més importants del país. Es creu que els jueus arriben a Castelló el segle XII. Un segle més tard n'hi havia uns 300 al poble i es convertí en una de les comunitats hebrees més importants després de Perpinyà i Girona. Van arribar a construir dues sinagogues: la Vella al carrer dels Jueus i la Nova al carrer Peixateries Velles, avui conegut com a Can Comas. A més, a Castelló és on més Matvevoths-làpides funeràries s'han trobat, 13 concretament, que també es podran contemplar durant la visita gràcies a la col·laboració, un any més, de la família Teixidor de Castelló que disposa d'una col·lecció privada de làpides funeràries a casa seva i que obre al públic durant el parell d'hores que dura la visita.

Els jueus vivien al call sota la protecció del comte, i concretament els de Castelló no van ser tan discriminats com els d'altres llocs fins a principis del segle XV, quan ja comencen les grans conversions i la posterior expulsió el 1492. La protecció del comte va fer que molts jueus, sobretot de Girona i Besalú, es refugiessin a Castelló quan l'any 1391 hi va haver una gran matança que va afectar tot el país excepte aquest municipi.

### L'esforç dels comtes per protegir la comunitat

Els primers documents sobre la presència de la comunitat jueva al comtat d'Empúries coincideixen amb la cronologia jueva de la ciutat de Girona, en tractar-se d'un intercanvi entre les dues ciutats (segle IX). Es van tornar a tenir notícies l'any 1293, en ple desenvolupament de la comunitat jueva, que parlen de l'existència d'una sinagoga molt activa. L'any 1321 es donà permís als síndics jueus per eixamplar la sinagoga de Castelló. I l'any 1386, quan el rei Pere III adquirí el comtat d'Empúries, incorporà la comunitat jueva al patrimoni reial, però confirmant els privilegis concedits pels comtes, especialment aquell segons el qual al cap de sis anys podien exigir els crèdits a llurs deutors. A partir de mitjan segle XIV es produí una progressiva davallada de la comunitat, tot i els esforços dels comtes per protegir-la i revitalitzar-la.

A Espanya aquesta jornada es commemora en diferents ciutats: Àvila, Barcelona, Còrdoba, Girona, Hervàs, Jaén, León, Oviedo, Palma de Mallorca, Rivadavia, Segovia, Toledo, Tortosa, Tudela, Besalú, Calahorra, Estella-Lizarra, Plasència, Castelló d'Empúries, Madrid, València i Càceres.